

RETNINGSLINJER FOR AVTALE MELLOM LÆRERUTDANNINGS- INSTITUSJON OG KOMMUNE/FYLKESKOMMUNE/SKOLE OM PRAKSISOPPLÆRING I LÆRERUTDANNINGEN

UFD og berørte organisasjoner har inngått ny avtale om lønns- og arbeidsvilkår for øvingslærere i lærerutdanningen som arbeider i grunnskole, videregående skole og folkehøyskole. Avtalen innebærer bl.a. at lærer i nevnte skoleslag skal ha funksjon som øvingslærer. Det forutsetter at det inngås avtale mellom lærerutdanningsinstitusjonen og kommunen/ fylkeskommunen/ skolen om praksisopplæring i lærerutdanningen.

Retningslinjene benyttes full ut når det inngås avtale etter alternativ 2 for PPU og faglærerutdanningen i musikk, dans og drama. Når det gjelder alternativ 1 benyttes retningslinjene så langt de passer.

Slik avtale må inneholde følgende hovedpunkter:

Formål

Forutsetninger

Avtalens innhold

Samarbeid om kompetanseutvikling mellom lærerutdanningsinstitusjon og praksisskole

Øvingslærernes vilkår

Økonomi

Varighet

Formål

Formålet med praksisopplæringen i lærerutdanningen er å forberede studentene til arbeid som lærere. Samspillet mellom teori og praksis skal danne grunnlaget for utvikling av den yrkeskompetansen studentene skal oppnå. Praksisopplæringen er en sentral komponent i lærerutdanningen. Den skal gi studenten nødvendig erfaring for å bli skikket til å arbeide i dagens skole.

Praksisopplæringen må baseres på de prinsipper som er nedfelt i lov- og læreplanverk for skolen, samt rammeplaner og fagplaner for lærerutdanningen. Studentene må få innblikk i og ta del i arbeidet med å virkeliggjøre læreplanens intensjoner i skolehverdagen. Praksisopplæringen må organiseres slik at hele skolen blir øvingsarena. Studentene må få en realistisk oppfatning av skolen i dag. Det er nødvendig at praksisopplæringen i lærerutdanningen er i samsvar med utviklingen i skolen. Studentene må få ta del i utviklingsarbeidet og arbeidet med skolebasert vurdering.

Praksisskolen bør kunne fungere som en forskningsarena.

Forutsetninger

Når det gjelder omfang av og innhold i praksisopplæringen som studentene har krav på, vises det til gjeldende rammeplaner for de forskjellige lærerutdanningene. Høyskolen fastsetter hvordan praksis organiseres, enten sammenhengende perioder eller praksis fordelt over studieåret.

Praksisopplæringen må legges til rette slik at studentene får en variert praksis i samsvar med rammeplanene, samt til lærerutdanningsinstitusjonens lokale fagplaner, slik at målene kan nås.

Til grunn for avtalen skal det ligge et veiledningsopplegg som er basert på gjeldende rammeplaner for lærerutdanningene, og som gjenspeiler skolesituasjonen ut fra gjeldende retningslinjer for skolens virksomhet.

Planlegging av innholdet i praksisperioden må skje i samarbeid mellom lærerutdanningsinstitusjonens lærere, praksisskolens ledelse, øvingslærerne og studentene og ta utgangspunkt både i praksisstedets årsplan og innholdet i studiet. Studentene bør få erfaring med ulike sider av læreryrket. Studentenes undervisning i elevgruppa utgjør en hoveddel. Veiledning omfatter faglig, didaktisk og pedagogisk rettleiding ved øvingslæreren, felles forberedelse og etterarbeid i forbindelse med øvingsundervisningen.

En normalperiode som øvingslærer er 7 uker*. En øvingslærer kan ha mer enn en normalperiode i løpet av ett skoleår.

Øvingslærer/teamet skal til vanlig gi øvingsopplæring i et omfang som sikrer at alle studenter får gjennomsnittlig 20 timer pr. praksisuke*. Studentene skal til vanlig ha 10 - 13 timer veiledning pr. uke i tilknytning til øvingsundervisningen.

Ved bruk av team for trinn eller fag : Funksjonen som øvingslærer gis som delfunksjon til lærere i et trinnteam, fagteam (el.l) som sammen har ansvaret for gruppen av studenter. Det utpekes en øvingslærer som har koordineringsansvaret

I tillegg til ordinær øvingsundervisning, avsettes det 125 timer av årsverket (merknad; for teamet pr 4 studenter) (tiden beregnes forholdsmessig av skoletid/fellestid (herunder undervisningstid) og selvstendig tid) til den virksomhet øvingslæreren skal utføre i tilknytning til praksisen. Tiden nyttes til veiledning, forberedelser, etterarbeid, vurdering og skikkethetsvurdering etc. Øvingslæreren deltar fullt ut i skoletid/fellestid og den 39. uke, studentene følger også øvingslærerens arbeid innenfor skoletid/fellestid.

Av disse timene (125) disponerer høyskolen minimum 18 timer til møter på høyskolen, kompetanseutvikling m.m.

Ved bruk av team vurderer høyskolen timebruken knyttet til møter på høyskolen. Det totale omfanget skal ikke være mindre enn 18 timer.

For å kunne realisere intensjonene i rammeplanene stille det høye faglige krav til øvingslærere og til samarbeid mellom øvingslærer og lærerutdanningsinstitusjonens lærere. Avtalen må derfor legges til rette for et faglig forsvarlig samarbeid mellom øvingslærer/skole og lærerutdanningsinstitusjonen.

Avtalens innhold

Lærerutdanningsinstitusjonen må i avtalen sikre at praksisopplæringen blir gjennomført som planlagt.

Det må avtales hvor mange øvingslærere eventuelt øvingslærerteam en skole som gir praksisopplæring, skal ha.

Kommunen/fylkeskommunen må stille til rådighet kvalifisert personale og sikre kontinuitet blant øvingslærerne. Utvelgelsen av hvilke lærere/team som skal ha funksjon som øvingslærer, foretas etter intern utlysning - av rektor, en representant fra høyskolen og en tillitsvalgt

Lærerutdanningsinstitusjonen kan stille krav til øvingslærernes kompetanse, bl.a. krav om veiledningskompetanse.

Det må tas inn i avtalen at lærerutdanningsinstitusjonen i samråd med skolen fastsetter når skolen og øvingslærerne skal ta imot studenter.

Lærerutdanningsinstitusjonen retter sine krav/ønsker til skolen som må planlegge praksisopplæringen som arbeidsoppgave innenfor skoleåret.

Det må avtales at lærerutdanningsinstitusjonen skal godkjenne hvordan studentenes praksis ved skolen skal organiseres. Det må videre avtales i hvilket omfang andre lærere enn øvingslærerne skal medvirke.

Gjennom avtalen bør det sikres at studentene får kjennskap til flere sider ved skolens liv, bl.a. ledelse, pedagogiske prioriteringer, strategier for foreldremedvirkning og tilpasset opplæring. Det bør derfor settes av tid til samtale med ledelsen ved skolen.

Gjennom avtalen skal det sikres at studentene får muligheten til å besøke skolen utenom ordinære praksisperioder og uten krav påveiledning, gjennomføre observasjoner, samle stoff til prosjektoppgaver m.m.

Samarbeid om kompetanseutvikling mellom lærerutdanningsinstitusjon og praksisskole

I tillegg til samarbeid om hver praksisperiode forutsettes det et nært samarbeid mellom lærerutdanningsinstitusjonene og praksisskolene for gjensidig læring og utvikling. Avtalen må omfatte hva som blir prioritert og hvordan dette kan organiseres både ved praksisskolen og ved lærerutdanningsinstitusjonen

Samarbeidet kan omfatte faglig etterutdanning av skolens lærere og samarbeid om utviklingsarbeid på skolen.

Det kan for eksempel avtales at lærerutdanningsinstitusjonen gir tilbud om videreutdanning i veiledningspedagogikk.

Avtalen kan også omfatte en adgang til å utveksle lærere mellom institusjonene og en praktisk beskrivelse av hvordan dette skal tilrettelegges.

Det kan være aktuelt med skoleovertakelse i en kort periode.

Praksisskolen bør kunne fungere som en forskningsarena

Øvingslærernes vilkår

Øvingslærer har sitt tilsetningsforhold til kommune/fylkeskommune/skole. Kommunen/fylkeskommunen/skolen utbetaler godtgjøring for funksjon som øvingslærer i samsvar med avtalen om arbeidsvilkår for øvingslærere. Godtgjøringen er pensjonsgivende. Reduksjon i årsverket som lærer fastsettes i samsvar med samme avtale.

Økonomi

Lærerutdanningsinstitusjonen betaler ekstra lønnskostnader ved praksisopplæringen til kommunen/fylkeskommunen/skolen, i henhold til avtalen om lønns- og arbeidsvilkår for øvingslærere. Arbeidet som øvingslærer forutsettes gjennomført innenfor øvingslærerens ordinære stilling. Går lærerstillingen ut over 100%, dekkes ikke evt. overtidstillegg, med mindre overtiden framkommer som et resultat av merkjøp av tid fra høyskolens side.

Varighet

Avtalen bør normalt gjelde for seks år. Den kan sies opp i avtaleperioden dersom en av partene ikke oppfyller vilkårene i avtalen.

* - arbeidet kan spres over hele året